

องค์ประกอบที่ 1 องค์ความรู้ (Knowledge)

1.1 ความรู้ในศาสตร์สาขาวิชาของตน

ข้าพเจ้าเป็นผู้นำในศาสตร์ของตนเอง คือ ศาสตร์เทคโนโลยีทางการศึกษา โดยบูรณาการกับศาสตร์การเรียนรู้ และการจัดการเรียนรู้ข้ามศาสตร์เพื่อส่งเสริมเป็นความเชี่ยวชาญด้านการออกแบบการสอน โดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยี การออกแบบการสอนโดยใช้วิดีโอเป็นฐาน การออกแบบและผลิตวิดีโอการสอน การออกแบบสภาพแวดล้อมการเรียนรู้โดยใช้การเสริมต่อการเรียนรู้ (scaffolding) การออกแบบและพัฒนาบทเรียนออนไลน์ การออกแบบและการพัฒนาแพลตฟอร์มการเรียนรู้ และการพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นิสิตเกิดความคิดอย่างมีวิจารณญาณ การสื่อสาร การทำงานร่วมกับผู้อื่น ความคิดสร้างสรรค์ การแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ ทักษะการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงทางชุมชน ความสามารถในการผลิตวิดีโอการสอน ผ่านกระบวนการวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ (1.1)

ข้าพเจ้าสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก ในสาขาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา โดยได้ทำวิทยานิพนธ์ในระดับปริญญาเอก เรื่อง การพัฒนารูปแบบการออกแบบการสอนแบบเปิดด้วยวิธีการคิดอย่างเป็นระบบ และกระบวนการกลุ่มโดยใช้วิดีโอเป็นฐาน เพื่อพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ของผู้เรียนระดับอุดมศึกษา และวิทยานิพนธ์ในระดับปริญญาโทเรื่อง ผลของการแทรกเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H ในวิดีโอบรรยายออนไลน์บนเว็บ 2.0 ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการแก้ปัญหาของนิสิตปริญญาตรี อีกทั้งสารนิพนธ์ในระดับปริญญาตรีเรื่อง การตัดต่อรายการสารคดีเชิงข่าวแนวสืบสวนสอบสวน กรณีศึกษารายการห้องสืบสวนหมายเลข 9 ซึ่งวิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์ทั้งสามระดับมุ่งเน้นเรื่องของ การออกแบบการสอนการออกแบบสื่อ การสอนโดยใช้วิดีโอเป็นฐาน การผลิตวิดีโอ และการเรียนออนไลน์ ซึ่งทำให้ข้าพเจ้า มีความชำนาญในด้าน เทคโนโลยีการศึกษา การออกแบบการสอน การออกแบบสื่อการสอน การเรียนโดยใช้วิดีโอเป็นฐาน การประยุกต์เครื่องมือดิจิทัลในการจัดการเรียนการสอน การสอนแบบผสมผสาน การเรียนแบบเปิด (1.1)

ข้าพเจ้าได้นำความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ ความเชี่ยวชาญในศาสตร์เทคโนโลยีทางการศึกษามาออกแบบและสร้างแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรประกาศนียบัตร (Non Degree) หลักสูตรเรียนล่วงหน้า (Pre Degree) หลักสูตรเพื่อชุมชน (12 ปี 12 หลักสูตรเพื่อชุมชน) หลักสูตรฝึกอบรม (UP training) ให้กับอาจารย์มหาวิทยาลัยพะเยาได้พัฒนาหลักสูตรตามขั้นตอนที่ข้าพเจ้าได้ออกแบบได้ด้วยตนเอง อีกทั้งการออกแบบและพัฒนาระบบการจัดการความรู้มหาวิทยาลัยพะเยา (UP KM) ระบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ (UP e-Learning) ระบบสอบออนไลน์ (UP e-Exam) ระบบการจัดการเรียนการสอนแนวใหม่ (UP Academy) ตามหลักการ แนวคิด ทฤษฎีการเรียนรู้ แนวคิดการออกแบบการสอน (Instructional design) และการออกแบบสาร (Message Design) (1.1) โดยมีหลักสูตรที่อาจารย์ได้พัฒนาขึ้นตามแนวทางที่ข้าพเจ้าได้ออกแบบแบ่งออกเป็น หลักสูตรประกาศนียบัตร (Non Degree) จำนวน 20 หลักสูตร หลักสูตรเรียนล่วงหน้า (Pre Degree) จำนวน 25หลักสูตร โดยมีผู้เรียนและบุคคลทั่วไปเข้าเรียนรู้ในระบบการจัดการเรียนการสอนแนวใหม่ (UP Academy) จำนวน 21,390 คน ผู้เรียนในระบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ (UP e-Learning) ในภาคการศึกษา 2565 จำนวน 9,933 คน และผู้เรียนที่ใช้ระบบสอบออนไลน์ ในภาคการศึกษา 2565 จำนวน 7,245 คน ซึ่งเป็นที่ยอมรับทั้งภายในและภายนอกองค์กร และข้าพเจ้ามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและกลยุทธ์ในการพัฒนาองค์ความรู้ และการจัดการเรียนรู้ในระดับชาติและนานาชาติ เช่น การเป็นคณะกรรมการสภาการศึกษา

สภาวิชาชีพครู สภาคณบดีคณะครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์แห่งประเทศไทย สมาคมอีเลิร์นนิ่งแห่งประเทศไทย คณะกรรมการดำเนินการร่วมกับสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพะเยา และโครงการของครุสภา รวมไปถึงการเป็นสมาชิกสมาคมที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ คือ สมาคมสื่อสารและเทคโนโลยีการศึกษาแห่งสหรัฐอเมริกา สมาคมเทคโนโลยีการศึกษา และสมาคมเครือข่ายการพัฒนาวิชาชีพอาจารย์และองค์กรระดับอุดมศึกษา เป็นต้น (1.1)

ข้าพเจ้าผ่านการประเมินตามกรอบมาตรฐานอาจารย์มืออาชีพ มหาวิทยาลัยพะเยา (UP-PSF) ในระดับ 3 ได้รับรางวัลรองชนะเลิศอันดับ 1 โครงการนวัตกรรมการจัดการเรียนการสอน (Super KPIs 1.3) โครงการการพัฒนาบทเรียนออนไลน์ วิชา 161429 ปฏิบัติการใช้เครื่องมือเทคโนโลยีทางการศึกษา สำหรับนิสิตระดับปริญญาตรี อีกทั้งได้รับรางวัลผลงานวิจัยดีเด่น ประเภทนิสิตระดับปริญญาเอก วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ระดับดีมาก) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มอบรางวัลในพิธียกย่องเชิดชูเกียรติบุคลากรแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ประจำปี 2559

ข้าพเจ้าได้เข้าร่วมการฝึกอบรมระยะสั้น การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ การฟังบรรยายเสวนา การเข้าร่วมการประชุมวิชาการทั้งในระดับชาติและนานาชาติ เพื่อ Up-Skill Re-Skill และ New-Skill เพื่อการพัฒนาตนเองทางด้านวิชาการ แล้วนำความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ที่ได้รับมาพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้และพัฒนาการจัดการเรียนรู้ นำไปใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานทางวิชาการ รวมถึงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และถ่ายทอดสู่อาจารย์ภายในวิทยาลัยและต่างคณะ รวมถึงผู้เรียน เพื่อนร่วมงาน และ เพื่อนร่วมวิชาชีพ ผ่านกิจกรรมการประชุมสัมมนาและการให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล (1.1)

ข้าพเจ้าได้นำความรู้และนวัตกรรมในศาสตร์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา รูปแบบการออกแบบการสอน โดยประยุกต์ใช้แนวคิดเทคโนโลยีทางการศึกษา การผลิตนวัตกรรมจัดการเรียนการสอน การออกแบบการสอนทั้งออนไลน์และในห้องเรียน การประยุกต์ใช้เครื่องมือดิจิทัลในการจัดการเรียนการสอน โดยการเป็นวิทยากร ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ ที่ปรึกษา คณะกรรมการในการพัฒนาอาจารย์และครู รวมถึงการเป็นพี่เลี้ยงและผู้นำในการพัฒนาอาจารย์ ครู โดยให้คำปรึกษา ชี้แนะ ชี้นำ เป็นพี่เลี้ยงและถ่ายทอดศาสตร์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ให้กับอาจารย์ ครู และบุคลากรทางการศึกษาทั้งภายในคณะ/วิทยาลัยในมหาวิทยาลัยพะเยา และต่างมหาวิทยาลัย ทั้งในระดับอุดมศึกษาและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการเป็นวิทยากร ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ และในรูปแบบคณะกรรมการดำเนินงานระดับวิทยาลัย มหาวิทยาลัย และศึกษาธิการจังหวัด รวมถึงการให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล โดยเน้นให้อาจารย์และครูได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง โดยนำความรู้เดิมเชื่อมโยงความรู้ใหม่และสร้างเป็นองค์ความรู้ใหม่ด้วยตนเอง โดยมีการติดตามผลการพัฒนาอาจารย์ผ่านคณะ วิทยาลัย โดยการประชุมติดตาม การนำเสนอ การสนทนาทางวิชาการ ซึ่งอาจารย์ได้พัฒนาตนเองจนมีผลงานทางวิชาการ งานวิจัย ตำแหน่งทางวิชาการ รวมไปถึงการผ่านการประเมินอาจารย์มืออาชีพมหาวิทยาลัยพะเยา ในส่วนการพัฒนาครูมีการติดตามผลการนำความรู้ที่ได้รับผ่านศึกษาธิการจังหวัด โรงเรียนและศึกษานิเทศน์ในแต่ละเขตพื้นที่การศึกษาที่ข้าพเจ้ามีส่วนร่วมในการพัฒนา จนครูได้นำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการขอมีวิทยฐานะและเลื่อนวิทยฐานะ ได้รับรางวัลทางวิชาการในระดับจังหวัด ระดับภาค และระดับประเทศ (1.1)

1.2 ความรู้ในศาสตร์การสอนและการเรียนรู้

ข้าพเจ้า มีรายวิชาที่รับผิดชอบในการจัดการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยพะเยา ใน (1) หลักสูตรการศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน (2) หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (3) หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา

วัตรทางการศึกษา โดยวิชาที่ข้าพเจ้ารับผิดชอบเป็นผู้รับผิดชอบรายวิชา ผู้จัดการรายวิชา ผู้สอน ทั้งรายวิชาในกลุ่มนวัตกรรมเทคโนโลยี ในระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก และรายวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป รวมถึงรายวิชาในหลักสูตรบัณฑิตพันธุ์ใหม่และกำลังคนที่มีสมรรถนะซึ่งเป็นหลักสูตรประกาศนียบัตร (Non-Degree) (1.2)

ข้าพเจ้าใช้องค์ความรู้ทางเทคโนโลยีการศึกษา เป็นเนื้อหาในการสอนและเป็นกลยุทธ์ในการออกแบบการสอน ออกแบบวิธีการสอน ออกแบบสื่อการสอน ออกแบบสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ ออกแบบวิธีการประเมิน เพื่อจัดกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนในทุกรายวิชา และออกแบบการสอนให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละรายวิชาและรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของผู้เรียน โดยข้าพเจ้านำความต้องการจำเป็นของผู้เรียน ความต้องการจำเป็นของผู้ใช้บัณฑิตหรือผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย แนวโน้มทางการศึกษา นโยบายการศึกษาชาติ และความต้องการของสังคม นำมาออกแบบการสอนและการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยข้าพเจ้าได้ออกแบบการสอนเพื่อให้นิสิตได้เรียนรู้ตามขั้นตอนการออกแบบการสอน ADDIE คือ การวิเคราะห์ (analysis) ข้าพเจ้าได้ทำการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น การวิเคราะห์เนื้อหา และงาน การวิเคราะห์ลักษณะของผู้เรียน วิเคราะห์ผู้สอน วิเคราะห์วิธีการสอน วิเคราะห์สื่อการสอน และวิเคราะห์สภาพแวดล้อมในการเรียน เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปออกแบบการสอนต่อไปคือ การออกแบบ (design) ข้าพเจ้านำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์มาออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน (teaching and learning activity) สื่อการสอน ภาระงานต่าง ๆ รวมถึงการวัดและการประเมินผล ให้สอดคล้องกับเป้าหมายของหลักสูตร โดยออกแบบวิธีการสอนและขั้นตอนการจัดกระบวนการเรียนรู้ผสมผสานทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มพฤติกรรมนิยม (behaviorism) ทฤษฎีปัญญานิยม (cognitivism) ทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ (constructivism) และทฤษฎีการเชื่อมต่อ (connectivism) รวมกับแนวคิดการเรียนออนไลน์ แนวคิดห้องเรียนกลับด้าน และแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้วิดีโอเป็นฐาน ออกแบบวิดีโอการสอน ออกแบบระบบการจัดการเรียนการสอน เครื่องมือออนไลน์ และวิธีการประเมินผลที่สอดคล้องกับวิธีการจัดการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ โดยข้าพเจ้าออกแบบวิธีการประเมินทั้งการประเมิน ก่อนเรียน ระหว่างเรียน และ ประเมินหลังเรียน โดยใช้วิธีการประเมินที่หลากหลายแตกต่างกันออกไป แล้วแจ้งให้นิสิตทราบ ถึงวิธีการประเมินเกณฑ์การให้คะแนนต่าง ๆ ในแต่ละรายวิชา การพัฒนา (development) ข้าพเจ้าได้พัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการเรียนการสอน เช่น กิจกรรมการเรียนรู้ แผนการสอน สื่อการสอนสื่อการเรียนรู้ในรูปแบบของเอกสารประกอบการสอน วิดีโอการสอน เกมส์ เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน เช่น ใบงาน แบบฝึกหัด แบบวัด แบบทดสอบ รวมไปถึงเครื่องมือที่ใช้ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามที่ได้ออกแบบไว้ การนำไปใช้ (implementation) เป็นการใช้สื่อการสอนและยุทธศาสตร์ต่าง ๆ ในการสอน ข้าพเจ้าได้จัดการเรียนการสอนตามแผนที่ได้ออกแบบไว้ และ การประเมิน (evaluation) เป็นกระบวนการในการประเมินการสอนข้าพเจ้าได้ใช้การประเมินที่หลากหลายแต่ละจะแจ้งให้ผู้เรียนทราบล่วงหน้าถึงเกณฑ์การประเมินเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินและอัตราส่วนคะแนน

รวมถึงใช้ขั้นตอนการสอนของกาเย่ (Gagne'Nine E vent of Instruction) 9 ขั้น (Richey, 2000) ประกอบด้วย (1) การกระตุ้นความสนใจ (gain attention) ข้าพเจ้าได้ใช้ ภาพ เสียง เพลง มัลติมีเดีย การอภิปรายในเรื่องปัจจุบัน การเสนอข่าวที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหา เพื่อกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน (2) แจ้งวัตถุประสงค์ให้กับผู้เรียน (Inform learners of objectives) ข้าพเจ้าได้แจ้งรายละเอียดรายวิชา เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน การประเมิน ในรูปแบบของ วิดีโอปฐมนิเทศ เอกสาร ตัวอย่างกิจกรรม มคอ 3 ให้

ผู้เรียนทราบก่อนเริ่มเรียนในทุกวิชา (3) กระตุ้นให้ระลึกความรู้อิม (stimulate recall of prior learning) ข้าพเจ้าได้ให้ผู้เรียนทำการทดสอบก่อนเรียนในทุกเนื้อหาในรูปแบบของเกมส์ซึ่งข้าพเจ้าได้เตรียมรางวัล เช่น ปากกา ดินสอ สมุด ชุดตรวจโควิด แอลกอฮอล์ ถุงผ้า ให้นักเรียนที่ได้คะแนนสูงสุด 3 อันดับแรก รวมถึงการอภิปรายใน หัวข้อเดิมที่เรียนมา (4) การนำเสนอเนื้อหาสาระ (present the content) ข้าพเจ้าได้นำเสนอเนื้อหาผ่านกิจกรรม ต่าง ๆ เช่น การบรรยายแบบมีปฏิสัมพันธ์ วิดีโอการสอน สถานการณ์จำลอง การยกตัวอย่าง การอภิปราย การ ระดมสมอง การลงมือปฏิบัติ บทเรียนออนไลน์ เว็บไซต์และแอปพลิเคชันเป็นต้น ซึ่งผู้เรียนชอบการที่ได้ลงมือ ปฏิบัติจริง ทดลองใช้เครื่องมืออุปกรณ์จริงแต่ผู้เรียนต้องมีความรู้ความเข้าใจมาก่อน (5) การให้คำแนะนำในการ เรียนรู้ (provide learning guidance) ข้าพเจ้า ได้การมอบหมายงานต่าง ๆ และสื่อการเรียนการสอนในรายวิชา ชี้แนะชี้แนะในการทำงาน มีการนัดนำเสนอความก้าวหน้าของงานในทุกสัปดาห์ พร้อมทั้งให้ช่องทางในการ ติดต่อสื่อสาร (6) การแสดงความสามารถ (elicit performance (practice)) ข้าพเจ้าได้ทำสำรวจความสามารถ ของผู้เรียนเป็นระยะด้วยการถามคำถาม แบบฝึกหัด การนำเสนอหน้าชั้นเรียนทั้งแบบเดี่ยว แบบคู่ และแบบกลุ่ม รวมถึงการอภิปรายและการทำแบบทดสอบตามตัวชี้วัดพฤติกรรมความสามารถในแต่ละตัวแปรที่ต้องการศึกษา (7) การให้ข้อมูลป้อนกลับ (provide feedback) ข้าพเจ้า ได้ให้ผลป้อนกลับผู้เรียนเป็นรายบุคคลและรายกลุ่มโดย ใช้วิดีโอ feedback ภาพ ข้อความ การสนทนา การอภิปราย พบว่าผู้เรียนชอบให้ feedback ผ่านวิดีโอเพราะทำ ให้กลับมาดูย้อนหลังได้ และชอบการ feedback แบบกลุ่มเพราะจะทำให้เห็นงานของเพื่อนเพื่อที่จะเชื่อมโยง ปรับแก้งานของตนเอง รวมถึงการให้ผู้เรียนได้ feedback จากการเขียนในกระดาษท้ายคาบ พิมพ์แสดงความ คิดเห็นใน google doc Padlet Menti ตามหัวข้อที่กำหนดหลังจากทำกิจกรรม พบว่า การให้ผู้เรียนได้ feedback ผ่านการเขียนที่ไม่ระบุตัวตน ผ่าน Menti ทำให้ได้ feedback ที่ดีเพื่อนำมาปรับปรุงการเรียนการสอน และผู้เรียนยังสามารถเห็น feedback ของเพื่อนร่วมชั้นเรียน (8) การประเมินผล (assess performance) ข้าพเจ้าได้ทำการประเมินผลของผู้เรียน และประเมินการสอนของผู้สอน ตลอดการจัดการเรียนการสอน โดยประเมินผลการเรียนรู้ ประเมินเพื่อการเรียนรู้ (assessment for learning) และประเมินผลขณะเรียนรู้ (assessment as learning) รวมไปถึงการประเมินผลระหว่างการเรียนการสอน (formative assessment) เช่น ใบงาน การนำเสนอ แบบฝึกหัด และประเมินผลสรุปรวม (summative assessment) โดยใช้แบบทดสอบ ชิ้นงาน ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ เนื้อหาและกิจกรรม ที่ได้จากการออกแบบการสอน เพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนา กระบวนการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมาก (1.2) การออกแบบสาร (message design) ข้าพเจ้าได้ แปลงสารที่เป็นความรู้ ออกมาในรูปแบบของสื่อการสอน สื่อการเรียนรู้ เน้นทฤษฎีการเรียนรู้ที่ประยุกต์ความรู้บน พื้นฐานของความสนใจ การรับรู้ ความจำ เพื่อการสื่อความหมายกับผู้เรียน เช่น การออกแบบวิดีโอการสอน การ ออกแบบสื่อการสอนที่นำเสนอให้กับผู้เรียน การเลือกใช้ภาพ กราฟฟิก ข้อความ สีตัวอักษร การจัดองค์ประกอบของ ภาพ การเลือกภาพที่สื่อความหมาย ให้สอดคล้องกับการรับรู้ของผู้เรียน จนเกิดเป็นการเรียนรู้และจดจำจากสื่อการ สอนที่นำเสนอ รวมไปถึงการออกแบบสารผ่านการสื่อสาร ทั้งวัจนภาษาและอวัจนภาษาให้สอดคล้องกับบริบทและ ลักษณะของผู้เรียน และทำให้ผู้เรียนเข้าใจสารที่ต้องการส่งให้กับผู้เรียน (1.3) กลยุทธ์การสอน (instructional strategies) ข้าพเจ้าได้เลือกกลยุทธ์การสอนที่มีความสัมพันธ์กับจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรม การประเมิน โดยกลยุทธ์การสอนที่เลือกใช้ เน้น การเรียนโดยใช้วิดีโอเป็นฐาน การเรียนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน และการเรียนโดยใช้ โครงสร้างเป็นฐาน เพื่อจัดการเรียนการสอนแบบเชิงรุกให้กับผู้เรียน ซึ่งกลยุทธ์การสอนมาจากทฤษฎีการสอน ไม่ว่าจะ เป็นทฤษฎีการเรียนรู้ปัญญานิยม ทฤษฎีการเรียนรู้พฤติกรรมนิยม และทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ ซึ่งแต่ละทฤษฎีการ

เรียนรู้ มีจุดประสงค์ที่แตกต่างกัน เช่น หากต้องการสอนนิสิตทอดไข่เจียว ผู้สอนจะเลือกใช้วิธีการใด ผู้สอนให้ผู้เรียนทดลองทอดไข่เจียว ผู้สอนให้ผู้เรียนนั่งฟังบรรยายขั้นตอนวิธีการในการทอดไข่เจียวว่ามีวิธีการขั้นตอนองค์ประกอบในการทำอย่างไรบ้าง ผู้สอนพาผู้เรียนไปชิมไข่เจียวที่ได้รับรางวัล ในการแข่งขันทำอาหารแล้วให้ผู้เรียน ได้พูดคุย กับผู้ที่ชนะรางวัล หลังจากนั้นผู้สอนให้ผู้เรียนกลับมาทำไข่เจียวโดยคิดสูตรไข่เจียวของผู้เรียนเองซึ่งจะเห็นว่าวิธีการสอนที่แตกต่างกันเหล่านี้นี้มาจากทฤษฎีการเรียนรู้ ที่แตกต่างกัน (1.2)

รวมถึงการใช้แนวคิดกระบวนการคิดเชิงออกแบบ (Design Thinking) เพื่อออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาผู้เรียนในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะบัณฑิตมหาวิทยาลัยพะเยา แล้วทำการศึกษาผลการใช้กระบวนการคิดเชิงออกแบบในการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียน พบว่า กิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการคิดเชิงออกแบบตามแนวคิดของ Stanford d. school (Plattner, 2010) ในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ประกอบด้วย 7 กิจกรรม คือ กิจกรรมที่ 1 การเตรียมความพร้อม สำหรับกิจกรรมการคิดเชิงออกแบบ กิจกรรมที่ 2 การทำความเข้าใจผู้ใช้งาน (Empathize) กิจกรรมที่ 3 การกำหนดปัญหา (Define) กิจกรรมที่ 4 การระดมความคิด (Ideate) กิจกรรมที่ 5 การสร้างต้นแบบนวัตกรรม (Prototype) กิจกรรมที่ 6 การทดสอบต้นแบบนวัตกรรม (Test) กิจกรรมที่ 7 การนำเสนอนวัตกรรมเพื่อแก้ปัญหาสังคม (Pitching) ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวสามารถพัฒนาทักษะการเรียนรู้มหาวิทยาลัยพะเยา ที่ประกอบด้วย ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical thinking) ทักษะการสื่อสาร (Communication) ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น (Collaboration) และทักษะความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity and innovation) ได้ ซึ่งการได้มาของทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมของนิสิตมหาวิทยาลัยพะเยา ข้าพเจ้าได้วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม (4Cs) ของนิสิตมหาวิทยาลัยพะเยา (1.4) ลักษณะผู้เรียน (learner characteristics) ข้าพเจ้าได้วิเคราะห์ลักษณะของผู้เรียนในแต่ละสาขาวิชา ในแต่ละชั้นปี โดยใช้แบบสอบถาม เพื่อนำมาออกแบบวิธีการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนที่แตกต่างกัน

องค์ประกอบที่ 2 สมรรถนะ (Competencies)

2.1 ออกแบบและวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

ในการสอนแต่ละครั้งข้าพเจ้าได้ออกแบบและวางแผนการเรียนรู้ของผู้เรียนตามปรัชญาการจัดการศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา เน้นการใช้กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติจริง (learning by doing) ผ่านการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ (outcome-based education) เป็นแนวทางในการสร้างทักษะสมรรถนะและประสบการณ์ให้กับผู้เรียนเพื่อสร้างกำลังคนที่ใช้ปัญญาในการพัฒนาชุมชน (community change agent) อย่างยั่งยืน ซึ่งจากปรัชญาการศึกษา ข้าพเจ้าได้เน้น “การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือฝึกปฏิบัติจริง โดยมีกระบวนการออกแบบการสอนที่ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีแบบมีปฏิสัมพันธ์ เพื่อให้ผู้เรียนนำความรู้ไปใช้ได้จริง” ซึ่งมีแนวทางในการจัดการเรียนการสอนคือ “สอนแบบบรรยายปฏิสัมพันธ์ให้ใกล้ชิดฟัง สอนโดยใช้สื่อมีปฏิสัมพันธ์ให้ใกล้ชิดจดจำ สอนโดยปฏิบัติลงมือทำให้นิสิตเข้าใจและนำไปใช้” โดยการสร้างภาพแวดล้อมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดการออกแบบการสอน instructional design โดยใช้การวิจัยเป็นฐานเพื่อสร้างนวัตกรรมการเรียนการสอนจากการวิจัยนำมาบูรณาการจัดการเรียนการสอน และข้าพเจ้าได้ร่วมกันวางแผนและออกแบบการสอนกับคณาจารย์ที่เกี่ยวข้องในศาสตร์และการบูรณาการข้ามศาสตร์ทั้งรายวิชาในหลักสูตรที่ได้รับผิดชอบและรายวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปที่จัดการเรียนการสอนให้กับนิสิตทั้งมหาวิทยาลัย โดยใช้รูปแบบการออกแบบการสอนร่วมกับแนวคิด TPACK (Technological Pedagogical Content Knowledge) คือ การบูรณาการ ความรู้ความสามารถ ทักษะ การผสมผสานในการใช้สื่อนวัตกรรมเทคโนโลยี กับวิธีสอน เนื้อหา ในการออกแบบ

การเรียนรู้อย่างสอดคล้องและเป็นระบบ (Niess, 2011) เพื่อออกแบบสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ร่วมกับเทคนิควิธีการสอนจากทฤษฎีการเรียนรู้ (1) ปัญญานิยม ที่เน้นให้ผู้เรียนพัฒนากระบวนการคิด (2) พฤติกรรมนิยม เน้นให้ผู้เรียนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจากการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมที่ผู้สอนได้ออกแบบสิ่งเร้าต่าง ๆ รวมถึงการวางเงื่อนไขเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้เรียน (3) คอนสตรัคติวิสต์ ที่เน้นให้ผู้เรียนเชื่อมโยงประสบการณ์เดิม เข้ากับประสบการณ์ใหม่ที่ได้เรียนรู้แล้วสร้างความรู้ด้วยตนเอง และ (4) คอนเนกติวิสต์ ที่เน้นให้ผู้เรียนใช้เครื่องมือเทคโนโลยีดิจิทัลในการเรียนรู้และสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ที่มีปฏิสัมพันธ์ในรูปแบบออนไลน์ (2.1)

ในการออกแบบและวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน ข้าพเจ้าได้ดำเนินการตาม 5 ขั้นตอน การออกแบบการสอนทั่วไป (ADDIE) (Branch, 2009) ประกอบด้วย การวิเคราะห์ การออกแบบ การพัฒนา การนำไปใช้ และการประเมิน รายละเอียดดังนี้

การวิเคราะห์ ข้าพเจ้าได้วิเคราะห์ผู้เรียนโดยการสำรวจความต้องการจำเป็นของผู้เรียน (Need) วิเคราะห์รูปแบบการเรียนรู้ (learning Style) โดยการใช้แบบสอบถาม เนื่องจากพเจ้าได้สอนนิสิต อาจารย์ และครูในหลากหลายกลุ่มสาขาวิชา หลากหลายคณะ หลากหลายสถาบัน ข้าพเจ้าได้วิเคราะห์เนื้อหาจากคำอธิบายรายวิชา วิเคราะห์งาน วิเคราะห์ผู้สอน และวิเคราะห์วิธีการสอน สื่อการสอน อีกทั้งวิเคราะห์สภาพแวดล้อมในการเรียนทั้งด้านกายภาพและด้านจิตวิทยาของผู้เรียน ทั้งภายในและภายนอก

โดยลักษณะของนิสิตวิทยาลัยการศึกษาคือข้าพเจ้าได้สอนทุกรายวิชา สามารถสรุปภาพรวม ได้ดังนี้

นิสิตส่วนใหญ่อยู่ต่างจังหวัด ครอบคลุมภาคไม่ว่าจะเป็นภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคใต้ และภาคตะวันออก ดังนั้น จึงทำให้เกิดความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียน งานอดิเรก ของนิสิตมีแตกต่างกัน ทั้งออกกำลังกาย เล่นกีฬา เล่นเกม ท่องเที่ยว ถ่ายรูปเลี้ยงสัตว์ คุยกับเพื่อน นอน ฟังเพลง กินอาหาร และอยู่เฉย ๆ

เหตุผลที่เลือกเรียนในสาขา การศึกษา พบว่านิสิตส่วนใหญ่ ต้องการรับราชการครู อยากเป็นครูที่เข้าใจนักเรียนให้คำปรึกษาเวลานักเรียนมีปัญหาได้สามารถเป็นที่รับฟังปัญหาของนักเรียนและช่วยแก้ปัญหา และทำตามความฝันของตนเองโดยมีแบบอย่างและแรงบันดาลใจ มาจากคุณพ่อคุณแม่ คุณครู ที่เคยเรียนมา อีกเหตุผลคือ ครอบครัวอยากให้ประกอบอาชีพรับราชการ และอยากเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยระบบการศึกษาของไทยให้มีประสิทธิภาพตามกำลังที่ตนมีอยากนำวิชาที่ตนเองชอบไปต่อยอดเป็นความรู้ให้แก่คนรุ่นต่อ ๆ ไปเพื่อจะได้เป็นประโยชน์ ในการใช้เรียนรู้ต่าง ๆ และอีกหนึ่ง เหตุผลของนิสิตคือ อาชีพครู เป็นอาชีพที่สร้างความเปลี่ยนแปลง สร้างคนทำให้นักเรียนมีความรู้การดำรงชีวิตที่ดีขึ้นและช่วง ม.ปลาย พบครูที่มีลักษณะนิสัยที่ตนเองไม่ชอบจึงอยากแก้ไข ถ้าได้เป็นครูจะไม่ทำนิสัยแบบนั้นกับนักเรียน

เหตุผลที่เลือกเรียนสาขาวิชาของตนเอง พบว่า นิสิตส่วนใหญ่มีความชอบในสาขาที่ตนเอง ได้เลือกเรียน มีความถนัด ชอบที่จะเรียนในสิ่งนั้น และตรงกับนิสัยของตนเอง และนำความรู้ในสาขา ที่นิสิตได้เรียน ไปใช้ประโยชน์ในอนาคต ต่อไป

สิ่งที่คาดหวังในการเรียนในรายวิชา พบว่า นิสิตส่วนใหญ่ต้องการนำความรู้ ในแต่ละวิชาไปใช้ในอนาคตนำไปใช้ในการสอนของตนเอง และ คาดหวัง เกรด A

สิ่งที่อยากฝากถึงอาจารย์ผู้สอน นิสิตส่วนใหญ่ต้องการให้ผู้สอนให้คะแนนมาก ๆ งานน้อย ๆ ให้อาจารย์เต็มที่กับการสอน ดูแลนิสิตให้คำปรึกษานิสิตอย่างเต็มที่ และสอนในเนื้อหาที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง ในระหว่างการจัดการเรียนการสอนออนไลน์แบบเต็มรูปแบบ ผู้สอนได้สอบถามถึงอุปสรรค ของนิสิตในการเรียน

ออนไลน์ พบว่านิสิตส่วนใหญ่มีอุปสรรคทั้งอุปกรณ์ในการเข้าถึง เช่น โทรศัพท์สมาร์ทโฟน คอมพิวเตอร์ที่จำเป็นต้องใช้ในการเรียนการสอน รวมไปถึงสัญญาณอินเทอร์เน็ตต่าง ๆ ซึ่งเป็นอุปกรณ์พื้นฐาน เชื่อมต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน และ สภาพแวดล้อมครอบครัว เนื่องจากนิสิตต้องเรียนที่บ้าน ดังนั้นระหว่างเรียนครอบครัวที่บ้านเรียกใช้งานนิสิต ให้ไปช่วยงานอื่น ๆ รวมไปถึงสภาพแวดล้อมในการเรียน โต๊ะที่นั่งแสงสว่างเสียงดังรบกวนและความเป็นส่วนตัวของนิสิต ซึ่งเป็นการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมในการเรียนของผู้เรียน อีกทั้งค่าใช้จ่ายเรื่องของไฟฟ้าที่เพิ่มมากขึ้น รวมไปถึงความพร้อมทางด้านเทคโนโลยีการใช้งานเครื่องมือต่าง ๆ มารยาทของเพื่อนในการเรียนออนไลน์ ระบบการจัดการเรียนการสอน วิธีการเรียนการสอน ที่ปรับเปลี่ยนอย่างฉับพลัน รวมไปถึงอุปสรรคด้านผู้สอน

ระดับการเรียนของนิสิตส่วนใหญ่ อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งผู้สอนพิจารณาจากเกรดเฉลี่ยของนิสิตที่ได้สอน โดยศึกษาข้อมูลจากระบบทะเบียน รวมไปถึงการวิเคราะห์ลักษณะของผู้เรียนตามศาสตร์การเรียน หรือตามสาขาการเรียนของนิสิตเช่นนิสิตสาขาพลศึกษา จะชอบปฏิบัติลงมือทำ ไม่ชอบนั่งฟังบรรยาย หรือนิสิตสาขาฟิสิกส์ เคมี ชีวะ ชอบที่จะนั่งฟังบรรยายและมีปฏิสัมพันธ์พูดคุยน้อยกว่านิสิตสาขาพลศึกษา รวมไปถึงนิสิตสาขาวิชาภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ซึ่งจะชอบลงมือปฏิบัติ ช่างพูดช่างคุย กล้าถาม เป็นต้น

อีกทั้งการวิเคราะห์ผู้เรียน ระหว่างการเรียนการสอนหรือเริ่มต้นการเรียนการสอน ในบางกิจกรรมผู้สอนให้นิสิตเลือกเพลงที่ชอบโดยคอมเมนต์ในกลุ่มเฟสบุ๊ค พร้อมกับบอกเหตุผล ว่าทำไมนิสิตถึงชอบเพลงนี้ จากกิจกรรมนี้ผู้สอนสามารถวิเคราะห์ลักษณะ ของผู้เรียนได้จากเพลง ที่นิสิตได้เลือกมาซึ่งในแต่ละตอนเรียน แนวของเพลงจะแตกต่างกัน รวมไปถึง ในบางกิจกรรม ให้นิสิต เลือกรายการ โทรทัศน์ หรือรายการ ออนไลน์ที่นิสิตชอบดู พร้อมทั้งบอกเหตุผลว่าทำไมถึงชอบ

หลังจากที่วิเคราะห์ผู้เรียนเสร็จแล้วผู้สอนได้ทำการวิเคราะห์เนื้อหาที่สอน โดยนำ คำอธิบาย ทั้งหมดมาประชุมกับทีมผู้สอน และแบ่งเนื้อหาออกเป็นตอน ๆ ให้ความเชื่อมโยงและสอดคล้องกันเรียงลำดับจากง่ายไปยากและเนื้อหาที่มีความจำเป็นที่นิสิตต้องทราบก่อน แล้วทำการวิเคราะห์ภาระงานในแต่ละเนื้อหานั้น จัดทำเป็นมคอ.3 ถ้าหากวิชาที่ข้าพเจ้าเป็นผู้รับผิดชอบรายวิชา ข้าพเจ้าก็จะนำคำอธิบายรายวิชาแล้ว แบ่งหัวข้อเนื้อหาย่อยให้สอดคล้อง กับคำอธิบายรายวิชา หลังจากนั้นจะประชุม อาจารย์ผู้สอนทุกท่าน เพื่อแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหัวข้อเนื้อหาว่าจะเพิ่มเติมหรือปรับเปลี่ยนส่วนใด ซึ่งจะเป็นการระดมสมองร่วมกันเกี่ยวกับการสร้างเนื้อหาวิชาให้สอดคล้องกับคำอธิบายรายวิชาและกำหนดจุดประสงค์ของแต่ละเนื้อหา ต่อมาผู้สอนได้ทำการวิเคราะห์ผู้สอน คือ ข้าพเจ้ามีความชำนาญในเนื้อหานั้น ๆ หรือไม่ เช่น ในบางภาคการศึกษาผู้สอนได้สอนรายวิชาภาษาและวัฒนธรรม และรายวิชา จิตวิทยาสำหรับครูซึ่งเป็นวิชาชีพครูพื้นฐาน ซึ่งในบางหัวข้อ ครูสอนอาจขาดความชำนาญ จึงจำเป็นต้องขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่รับผิดชอบรายวิชา ในเนื้อหานั้น ๆ เช่น ในรายวิชาภาษาและวัฒนธรรม มีหัวข้อที่เกี่ยวกับภาษาอังกฤษ หรือการเขียนภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน ผู้สอนได้เชิญอาจารย์ ที่มีความชำนาญทางด้านภาษา มีประสบการณ์ในการสอนภาษาอังกฤษ และสำเร็จการศึกษา ในสาขาวิชาภาษาอังกฤษทั้งระดับปริญญาตรี ระดับปริญญาโท และกำลังศึกษาต่อในระดับปริญญาเอกเกี่ยวกับทางด้านภาษามาเป็นวิทยากร ให้ความรู้กับนิสิต เป็นต้น ต่อมาผู้สอนได้ทำการวิเคราะห์ วิธีการสอนกลยุทธ์การสอนให้สอดคล้องกับเนื้อหาและภาระงานที่ได้กำหนดไว้ เช่น ในเนื้อหาทฤษฎีจะใช้วิธีการสอนได้ในเนื้อหาปฏิบัติจะใช้วิธีการสอนได้ และจะใช้กลยุทธ์การสอนได้เข้ามาออกแบบการสอนซึ่งในหนึ่งวิชา อาจจะออกแบบได้ว่า สัปดาห์แรกให้สอนเนื้อหาโดยใช้ทฤษฎี ปัญญานิยม และหลังจากที่นิสิตได้เรียนเนื้อหาแล้วเลือกใช้

ทฤษฎี พฤติกรรมนิยม หรือ คอนสตรัคติวิสต์เข้ามาเป็นแนวทางในการออกแบบการสอนในแต่ละครั้ง ซึ่งในแต่ละเนื้อหาวิชาจะแตกต่างกัน

อีกทั้งข้าพเจ้ายังศึกษาความต้องการของคณาจารย์เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตมหาวิทยาลัยพะเยา และเปรียบเทียบความต้องการของคณาจารย์เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตมหาวิทยาลัยพะเยาในแต่ละกลุ่มสาขาวิชาเพื่อนำข้อมูลการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนให้นิสิตในแต่ละกลุ่มสาขาวิชาเกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่อาจารย์ต้องการ ผ่านกระบวนการวิจัยเพื่อกำหนดเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตมหาวิทยาลัยพะเยา รวมถึงการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตครู วิทยาลัยการศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาออกแบบกิจกรรมให้สอดคล้องกับนิสิตครู และข้าพเจ้าทำการวิเคราะห์ตนเองเพื่อให้ตนเองมีสมรรถนะในการที่จะนำพานิสิตบรรลุผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร ผลการเรียนรู้ของวิชาผลการเรียนรู้ทั่วไปในทุกการสอน

การออกแบบ ข้าพเจ้าได้ออกแบบวิธีการสอนซึ่งจะสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ กลุ่มปัญญานิยม (cognitivism) พฤติกรรมนิยม (behaviorism) คอนสตรัคติวิสต์ (constructivism) และคอนเนกติวิสต์ (connectivism) มาออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเลือกใช้วิธีการสอนที่มาจากทฤษฎีการเรียนรู้ โดยในหนึ่งรายวิชาข้าพเจ้าได้เลือกใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ในแต่ละสัปดาห์ที่แตกต่างกัน โดยยึดหลักการนำเสนอเนื้อหาและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากการมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกับหลักการจัดการเรียนการสอน เช่น (1) วิธีการสอนแบบผสมผสาน (2) การเรียนออนไลน์ (3) การเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐาน (4) การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (5) การเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน (7) กระบวนการกลุ่ม (8) การเรียนรู้โดยใช้โปรเป็นฐาน (9) การเรียนแบบห้องเรียนกลับด้าน (10) การเรียนแบบเชิงรุก โดยส่วนใหญ่ข้าพเจ้าเลือกใช้ทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มปัญญานิยม ในสัปดาห์แรกของทุกรายวิชาเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความจำ ความเข้าใจ แล้วจึงนำความรู้ไปใช้ วิเคราะห์ สังเคราะห์และสร้างสรรค์ผลงานในสัปดาห์ต่อไป โดยการให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความจำ ความเข้าใจในเนื้อหาต่าง ๆ ข้าพเจ้าใช้วิธีการบรรยายแบบมีปฏิสัมพันธ์ การนำเสนอภาพเพื่อให้ผู้เรียนได้รับรู้เป็นรูปธรรม เน้นการใช้คำถามให้ผู้เรียนได้ฝึกกระบวนการคิดโดยใช้คำถาม 5W1H คือ Who What Where When Why How ข้าพเจ้าได้ตั้งคำถามโดยถามและสอบถามผู้เรียนในห้องเรียน และแทรกคำถามใน slide ระหว่างการบรรยาย รวมถึงแทรกคำถามในวิดีโอการสอน รวมถึงการนำเสนอตัวอย่างให้ผู้เรียนได้เลือกกว่าถูกหรือผิด การเล่นเกมสทำแบบทดสอบก่อนเรียน ผลปรากฏว่าการทำแบบทดสอบก่อนเรียน โดยข้อคำถามเชื่อมโยงกับเนื้อหาและเป็นคำถามที่ได้ออกแบบไว้ใน slide บรรยาย ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และทบทวนความรู้ ได้ดีกว่าการทำแบบทดสอบก่อนเรียนแล้วไม่ถามคำถาม ข้าพเจ้าใช้ทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มพฤติกรรมนิยม โดยสร้างเงื่อนไขในการเรียน การให้คะแนน แล้วให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนโดยให้ตัวอย่างเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรม โดยการใช้แบบทดสอบก่อนเรียนเป็นการสู่การเช็คชื่อเข้าชั้นเรียน การใช้เกมการนำเสนอ การแข่งขันต่าง ๆ ภายในห้องเรียน พบว่าการเช็คชื่อเข้าชั้นเรียนโดยการให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนและมีความยึดมั่นผูกพันในการเรียนดีกว่าการเช็คชื่อโดยการเรียกชื่อ

รวมถึงวิชาการใช้เครื่องมือเทคโนโลยีการศึกษา ผู้สอนได้จัดการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์ ตามนโยบายมหาวิทยาลัยเพื่อป้องกันโรคระบาดโควิด-19 โดยกิจกรรมที่ผู้สอนได้นำแนวคิดของ flip classroom มาออกแบบการสอน คือ ให้ผู้เรียนได้ศึกษาเนื้อหาจากวิดีโอการสอนที่ผู้สอนได้ผลิต แล้วทำแบบฝึกหัด ก่อนเข้าชั้นเรียน เมื่อเข้าชั้นเรียน ผู้สอน และผู้เรียนจะสรุป เนื้อหาและดำเนินกิจกรรมในแต่ละเนื้อหาร่วมกัน เช่น การแสดง

ความคิดเห็นออนไลน์ร่วมกับการ สร้างแผนที่ความคิดออนไลน์ร่วมกัน การเล่นเกมตอบคำถามร่วมกัน การวาดภาพ ร่วมกันหรือแม้แต่การนำเสนองานโดยกำหนด บทบาทหน้าที่ของแต่ละกลุ่มที่แตกต่างกันออกไป เมื่อจบจากชั้นเรียนออนไลน์ ผู้สอนได้ออกแบบให้ผู้เรียนสรุปความรู้ที่ได้จากการดำเนินกิจกรรมและศึกษาเนื้อหา ในสัปดาห์ต่อไป พร้อมทั้งทำแบบฝึกหัดก่อนเข้าเรียนในเนื้อหาถัดไป อีกทั้งกิจกรรมการใช้งานเครื่องเสียงเครื่องฉายและการถ่ายทอดสด ผู้สอนได้ออกแบบให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ภาคทฤษฎี โดยศึกษาเนื้อหาจากวิดีโอ แล้วทำแบบฝึกหัด เข้ามาในห้องเรียนมีการสรุปเนื้อหาบรรยายแบบมีปฏิสัมพันธ์ คือ ระหว่างการบรรยายมีการใช้เครื่องมือเทคโนโลยีที่ให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น ไม่ว่าจะเป็นการแสดงความคิดเห็นด้วยข้อความ การตอบคำถาม การโหวต และการแบ่งกลุ่ม หลังจากนั้นผู้สอนได้ให้ความรู้และฝึกให้ผู้เรียนได้บันทึกวิดีโอการสอนด้วยตนเอง ผู้สอนให้ผู้เรียนเลือกตัวเลขโดยการพิมพ์ในเอกสารที่ทำงานร่วมกัน ซึ่งตัวเลขนั้นจะเป็นสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ผู้สอนได้ออกแบบไว้เกี่ยวกับการใช้งานเครื่องเสียงเครื่องฉาย เมื่อผู้เรียนได้ตัวเลขแล้วผู้สอนจะเฉลย ว่าหมายเลขหนึ่งคืออะไร หมายเลขสองคืออะไร แล้วให้ผู้เรียนออกแบบผังการใช้งานเครื่องเสียงเครื่องฉาย โดยอธิบายสัญญาณเข้าสู่สัญญาณออก และจะใช้สายสัญญาณหรือข้อต่อใดในการส่งสัญญาณ โดยให้ผู้เรียนบันทึกเป็นวิดีโออธิบายความยาวไม่เกิน 3 นาที หลังจากให้ผู้เรียนได้ส่งวิดีโอมาแล้วนั้นผู้สอนได้ทำการตรวจสอบ และให้ผลป้อนกลับของผู้เรียนโดยผู้สอนจะบันทึกวิดีโอหน้าจอระหว่างเปิดงานนิตแล้วให้คอมเมนต์ ซึ่งในการบันทึกผู้สอนจะตรวจและแสดงความคิดเห็นให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งห้องต่อหนึ่งวิดีโอ ซึ่งกิจกรรมต่าง ๆ ที่ผู้สอนได้ออกแบบไว้ จะมีเกณฑ์การประเมิน แจ้งให้ผู้เรียนได้ทราบล่วงหน้าว่าในกิจกรรมนี้จะประเมินให้คะแนนอย่างไร ซึ่งในส่วนนี้จะชี้แจงอยู่ในวิดีโอปฐมนิเทศ การเรียนการสอนในแต่ละรายวิชาไม่ว่าจะเป็นการสอนในชั้นเรียนหรือการสอนออนไลน์ ซึ่งการประเมิน ทุกครั้งจะสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยเกณฑ์การประเมินจะมีหลากหลายรูปแบบวิธี ไม่ว่าจะเป็นการใช้แบบทดสอบ แบบฝึกหัด การสะท้อนคิดของผู้เรียน การเข้าร่วมกิจกรรม การสังเกต สอบถาม เกณฑ์การให้คะแนนแบบรูปรีค เป็นต้น โดยข้าพเจ้าได้ออกแบบวิธีการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานที่เน้นการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง รวมถึงการใช้การเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน กิจกรรมกลุ่ม และการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมออนไลน์ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้การใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ ซึ่งบาง Sec ได้มีการประชุมโดยการใช้วิดีโอคอนเฟอร์เรนซ์ร่วมกัน ซึ่งวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ผู้สอนได้ออกแบบนั้นจะออกแบบตามลักษณะผู้เรียนในกิจกรรมแรกๆ ที่ผู้เรียนแนะนำตนเองในระบบการจัดการเรียนการสอน

การพัฒนา ข้าพเจ้านำสิ่งที่ออกแบบมาพัฒนาขึ้น โดยพัฒนาสื่อการสอน วิดีโอการสอน เครื่องมือที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน ระบบการจัดการเรียนการสอนและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

การนำไปใช้ ข้าพเจ้านำกระบวนการจัดการเรียนการสอน สื่อการสอน เครื่องมือการเรียนรู้ เครื่องมือในการวัดและการประเมินผลที่พัฒนาขึ้นไปใช้สอนจริงกับนิสิตในแต่ละภาคการศึกษา

การประเมิน ข้าพเจ้าวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยใช้วิธีการและเครื่องมือในการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย เช่น ข้อสอบ แบบทดสอบ การสัมภาษณ์ การสอบถาม การประเมินผลจากสภาพจริง การวัดผลภาคปฏิบัติ การประเมินจากชิ้นงาน การประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมงาน เป็นต้น และมีเกณฑ์การประเมินแบบรูปรีคที่ชัดเจน และประเมินการออกกิจกรรมการเรียนการสอน โดยให้ผู้เรียนประเมินผู้สอน ประเมินกิจกรรมการเรียนการสอน ประเมินสื่อการสอน และ ความพึงพอใจในการเรียนการสอนในแต่ละวิชา ในแต่ละภาคการศึกษา เพื่อนำผลการประเมินของผู้เรียนมาปรับปรุงการสอนในครั้งถัดไป เช่น หลังจากจบการเรียนการสอนในแต่ละหัวข้อในแต่ละเนื้อหาหรือในแต่ละสัปดาห์ ผู้สอนให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นในการเรียนในแต่ละครั้ง

ผ่านกระดานความคิดเห็นออนไลน์โดยไม่ระบุตัวตน สอบถามผู้เรียน ว่าวันนี้ ที่เรียนมาชอบอะไรบ้าง มีเรื่องไหนที่ยังไม่เข้าใจ มีข้อเสนอแนะอะไรบ้าง และสิ่งที่ท้าทายในการเรียน รวมไปถึงการทำ online quiz การให้เพื่อนประเมินเพื่อน การประเมินโดยระบบการจัดการเรียนการสอน การประเมินชิ้นงาน สังเกต การสอบถาม ทั้งเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเรียนและเรื่องที่เกี่ยวข้องกับทักษะการใช้ชีวิต ความเป็นอยู่ ปัญหาของผู้เรียน เพื่อนำข้อมูล การประเมินมาพัฒนาประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการพัฒนา ผลการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยที่ชัดเจนที่สุดคือการทำ Online Quiz ก่อนเรียนในแต่ละเนื้อหา และเฉลยโดยให้ผู้เรียนได้ตอบอีกครั้ง แล้วถามคำถามเดิมกับผู้เรียนท้ายคาบหลังเรียนแต่ละเรื่อง รวมไปถึงการประเมินผลรวมของผู้เรียน โดยใช้แบบทดสอบ และชิ้นงานหรือในรายวิชาที่ออนไลน์ เช่น รายวิชาการใช้เครื่องมือเทคโนโลยีการศึกษาผู้สอนได้ออกแบบการประเมินผลรวมหรือสอบปลายภาคของผู้เรียน โดยใช้ข้อสอบอัตนัยจำนวน 2 ข้อ และให้ผู้เรียนตอบคำถามโดยบันทึกวิดีโอการสอบตามเวลาที่กำหนด ซึ่งผู้เรียนแต่ละคน มีเวลาในการหาคำตอบซึ่งโจทย์จะเป็นการประยุกต์ใช้ ซึ่งผู้เรียนไม่สามารถหาคำตอบได้โดยตรง ต้องเน้นการประยุกต์ใช้เครื่องมือ ซึ่งเป็นการประเมินสรุปรวมที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อตัดสินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อสำเร็จการศึกษาหรือให้เกรด อีกทั้งผู้เรียนยังมีการประเมิน เพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ตัวอย่างในรายวิชาการใช้เครื่องมือเทคโนโลยีการศึกษาผู้สอน ให้ผลการกับผู้เรียนเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้ในรูปแบบวิดีโอป้อนกลับ (video feedback) ในการส่งงานแต่ละครั้งของผู้เรียน อีกทั้งการประเมินความก้าวหน้าของผู้สอน ต้องการข้อมูลเพื่อนำมาปรับการจัดการเรียนการสอน

ข้าพเจ้าได้วางแผนการออกแบบการเรียนการสอนโดยใช้ผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน (Outcomes-Based Education (OBE)) การออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนเชิงรุก และแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน การเรียนโดยใช้วิดีโอเป็นฐาน การจัดการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐาน และวิธีการวัดผลและประเมินผล ผู้เรียนที่หลากหลายทั้งในรูปแบบการเรียนการสอนแบบปกติ การเรียนการสอนแบบออนไลน์ และการเรียนการสอนแบบผสมผสาน โดยใช้วิจัยเป็นฐานในการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งการนำนวัตกรรมการเรียนการสอนที่ได้จากงานวิจัยมาใช้ในการบริหารจัดการชั้นเรียนในระบบการจัดการเรียนการสอน มีการพัฒนาบทเรียนออนไลน์ e-Learning ที่ได้ออกแบบสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนเข้าถึงทั้งเป็นสื่อเสริมและสื่อหลักในการจัดการเรียนการสอนที่ได้ออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ผลปรากฏว่าผู้เรียนชอบการเรียนโดยใช้วิดีโอเป็นฐานและการเรียนแบบผสมผสาน แต่ข้าพเจ้าต้องให้คำแนะนำเตรียมตัวของผู้เรียนก่อนเข้ามาเรียน เช่น การดูวิดีโอ การอ่านบทความ การทำแบบทดสอบก่อนกิจกรรม (2.1)

ข้าพเจ้าได้ใช้วิธีการจัดการเรียนการสอนเชิงรุก และผลงานหลักการออกแบบการจัดการเรียนรู้ในลักษณะของการบูรณาการเทคนิควิธีการสอนหลากหลายรูปแบบตามความเหมาะสมของเนื้อหา รวมถึงศักยภาพและความสามารถของผู้เรียน เช่น การเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐาน การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน การเรียนโดยใช้โครงงานเป็นฐาน การเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษาเป็นฐาน การเรียนรู้จากประสบการณ์ ฯลฯ โดยข้าพเจ้าได้บูรณาการด้วยการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น การบรรยาย การอภิปราย การเรียนแบบร่วมมือ การระดมสมอง การสาธิต การปฏิบัติงาน การนำเสนอ และทัศนศึกษาแบบออนไลน์ เป็นต้น ผลปรากฏว่าผู้เรียนชอบเล่นเกมเพื่อทบทวนความรู้ก่อนเริ่มเรียนในแต่ละครั้ง และข้าพเจ้ามีรางวัลให้กับผู้เรียน เช่น ชุดตรวจ ATK เจลแอลกอฮอล์ สมุด ปากกา ดินสอ ที่ตั้งโทรศัพท์ สำหรับผู้เรียนที่เล่นเกมแล้วได้ 3 อันดับแรก เป็นต้น (2.1)

การออกแบบสื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอน ข้าพเจ้าได้ออกแบบสื่อและนวัตกรรมการเรียนรู้อย่างใช้สื่อที่หลากหลายให้ผู้เรียนเข้าถึงได้สะดวก เช่น เอกสารประกอบการสอน สไลด์การนำเสนอ กราฟิกสรุปเนื้อหา

วิดีโอการสอน ระบบการจัดการเรียนการสอน กิจกรรมออนไลน์โดยใช้เครื่องมือดิจิทัลทั้งเรียนด้วยตนเองและทำงานร่วมกัน แบบฝึกหัด ใบงานทั้งในรูปแบบสื่อเทคโนโลยีและไม่ใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อให้เข้ากับยุคสมัยและความสนใจของผู้เรียนในยุคปัจจุบัน (2.1)

การออกแบบและวางแผนการจัดการเรียนรู้ ข้าพเจ้าดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยอิงสมรรถนะของผู้เรียนเป็นฐานโดยยึดหลักการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา (มคอ.) รวมถึงการพิจารณาผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวัง ตามการประกันคุณภาพมหาวิทยาลัยอาเซียน (AUN-QA) ของหลักสูตรที่มุ่งเน้นการวิเคราะห์และวิพากษ์ประเด็นขององค์ความรู้ในรายวิชา การออกแบบ และการผลิตผลงานรวมถึงการสัมมนาและการนำเสนอองค์ความรู้จากองค์ความรู้ในรายวิชา (2.1)

ข้าพเจ้าได้ดำเนินการออกแบบการสอนล่วงหน้าก่อนการสอนในแต่ละภาคการศึกษาอย่างเป็นระบบ เป็นขั้นตอนผ่านกระบวนการคิด เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยการออกแบบกิจกรรมต่าง ๆ เน้นการประยุกต์เทคนิค วิธีการให้เหมาะสมทันต่อการเปลี่ยนแปลง และคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ใช้วิธีการทำงานเป็นทีมผ่านกระบวนการกลุ่ม การทำงานเป็นคู่และการทำงานเป็นรายบุคคล ทั้งกิจกรรมในห้องเรียนและกิจกรรมออนไลน์ เพื่อให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการรายงานผลการดำเนินการจัดการเรียนการสอนเพื่อการทวนสอบตามมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ เพื่อนำผลที่ได้มาออกแบบและวางแผนการจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไปจากคณะกรรมการภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย

ข้าพเจ้าเป็นเจ้าของรายวิชา ปฏิบัติการใช้เครื่องมือเทคโนโลยีการศึกษา มีการประชุมวางแผนและออกแบบการสอนร่วมกับคณาจารย์ท่านอื่น โดยข้าพเจ้าเป็นผู้รับผิดชอบจัดเตรียมเนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน ใบงาน วิดีโอการสอน สื่อการสอน แบบทดสอบ เกม ระบบการจัดการเรียนการสอน

โดยข้าพเจ้าได้ออกแบบการสอนทั้งในห้องเรียนและออนไลน์ผสมผสานเป็นการเรียนแบบผสมผสานและพัฒนบทเรียนออนไลน์โดยใช้วิจัยเป็นฐานในการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งการนำนวัตกรรมการเรียนรู้ที่ได้จากงานวิจัยมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน มีการจัดสภาพแวดล้อม การเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน (flipped classroom) เพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาเอกสารเนื้อหา วิดีโอการสอน สื่อการสอน ก่อนเข้าห้องเรียน โดยการจัดการเรียนรู้ข้าพเจ้าจัดการเรียนรู้ที่สะท้อนถึงผลลัพธ์การเรียนรู้ (learning outcome) ที่มีความชัดเจนและเป็นรูปธรรม

2.2 ดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผลงานเป็นที่ประจักษ์จากการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในการพัฒนานิสิตและอาจารย์ จำแนกเป็น 3 ลักษณะ ได้แก่ ผลผลิต จากการจัดการเรียนรู้ (output) ผลลัพธ์จากการจัดการเรียนรู้ (outcome) และผลกระทบจากการเรียนรู้ (impact) โดยมีรายละเอียดดังนี้

ผลผลิตจากการจัดการเรียนรู้ (output) ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและมีผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังเป็นไปตามหลักสูตรที่ได้กำหนดไว้ผ่านเกณฑ์ทุกคน โดยมีผลการเรียนตั้งแต่ B ขึ้นไป ผู้เรียนมีสมรรถนะที่ประกอบด้วยความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดีต่อการเรียนในแต่ละรายวิชา เห็นได้จากผลการประเมินความพึงพอใจในระบบบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยาส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก 4.50 ขึ้นไป จากคะแนนเต็ม 5 รวมไปถึงความคิดเห็นของผู้เรียนผ่านคำถามปลายเปิดที่ข้าพเจ้าให้ผู้เรียนเขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนและเกี่ยวกับตัวข้าพเจ้าโดยไม่ให้ผู้เรียนระบุตัวตน ส่วนใหญ่พึงพอใจเป็นอย่างมากถึงมากที่สุด อีกทั้งผลผลิตของผู้เรียนที่เป็นหลักฐานเชิงประจักษ์นั้นอยู่ในรูปแบบของชิ้นงานที่ผู้เรียนได้พัฒนาขึ้น ในกิจกรรมการ

เรียนการสอนในแต่ละรายวิชา เช่น วิดีโอการสอน กราฟิกประชาสัมพันธ์ บทเรียนออนไลน์ สื่อการสอน สื่อการเรียนรู้ รูปแบบการจัดการเรียนการสอน และนวัตกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาสังคม เป็นต้น รวมไปถึงทักษะชีวิต ทักษะที่จำเป็นการดำเนินชีวิต ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และความสามารถต่าง ๆ ที่ผู้เรียนพึงจะมีเพื่อนำไปประกอบอาชีพในอนาคต ข้าพเจ้าได้ส่งเสริมให้ผู้เรียนผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ในรายวิชาที่ได้รับผิดชอบ

ผลลัพธ์จากการจัดการเรียนรู้ (outcome) ผู้เรียนสามารถนำประสบการณ์ที่ได้จากการเรียนรู้ไปต่อยอดเป็นผลลัพธ์การเรียนรู้ในรายวิชาที่เรียนไปสู่การปฏิบัติในสถานการณ์จริงหรือชุมชนได้ เช่น การนำความรู้ ทักษะ ความสามารถ และประสบการณ์ที่ได้จากการเรียนไปใช้ในวิชาชีพครู เช่น การนำความรู้ความสามารถในการออกแบบการสอน การผลิตสื่อการสอน สื่อการเรียนรู้ การผลิตวิดีโอการสอน การประยุกต์ใช้เครื่องมือเทคโนโลยีทางการศึกษาไปใช้ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูได้ และใช้ต่อยอดไปถึงการเป็นครูประจำการในสายงานได้ รวมถึงการนำผลผลิตที่ได้จากการศึกษาในรายวิชาเข้าร่วมการประกวด และได้รับรางวัลระดับชาติ อีกทั้งการนำ ความรู้ความสามารถ ที่ได้จากการเรียนนำไปสร้างเป็นอาชีพเสริมหารายได้ระหว่างเรียนได้ เช่น การถ่ายภาพ ถ่ายวิดีโอขายออนไลน์

ผลกระทบจากการจัดการเรียนรู้ (impact) เมื่อผู้เรียนเกิดความรู้ ทักษะ เจตคติทางการเรียนที่ดีสามารถต่อยอดองค์ความรู้สู่การนำไปปฏิบัติได้จริง สู่วิชาชีพของผู้เรียน ส่งผลให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น นักเรียน โรงเรียน สถาบัน สถานประกอบการ องค์กรต่าง ๆ ที่เป็นผู้ใช้บัณฑิตมีความพึงพอใจและได้รับประโยชน์จากสมรรถนะของผู้เรียน เห็นได้จากการสะท้อนความคิดเห็นจากผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียหรือผู้ใช้บัณฑิต เช่น โรงเรียนที่ผู้เรียนไปสังเกตการสอน ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู หรือกระทรวงศึกษาธิการ เขตพื้นที่การศึกษาต่าง ๆ ที่ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

รวมไปถึง ข้าพเจ้าได้ให้คำปรึกษาและดูแลนิสิตที่เป็นส่วนหนึ่งของทีมในค่าย Young Webmaster Camp ครั้งที่ 17 “Social Change, Arrange The World” ค่ายสร้างเว็บไซต์ระดับอุดมศึกษาที่ใหญ่ที่สุด ณ สถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้รับรางวัลทีมชนะเลิศ Young Webmaster Camp ครั้งที่ 17 หลังจากทีมนิสิตได้รับรางวัล ข้าพเจ้าได้เชิญนิสิตมาถ่ายทอดประสบการณ์ให้กับนิสิตที่ข้าพเจ้าได้สอนในเทอมนั้น จัดเป็นกิจกรรม “NISIT SHARE” ร่วมแลกเปลี่ยนประสบการณ์จากหนึ่งในทีมที่ได้รับรางวัลรองชนะเลิศอันดับ 1 และ Best Teamwork จาก Young Webmaster Camp ครั้งที่ 17 “Social Change, Arrange The World” และมีการการบันทึกวิดีโอกิจกรรมเพื่อให้นิสิตคนที่ไม่สามารถเข้าร่วมได้ หรือ นิสิตที่ต้องการทบทวนย้อนหลังได้ศึกษา

ข้าพเจ้าได้ให้ความรู้และฝึกปฏิบัติผู้เรียนเกี่ยวกับการผลิตวิดีโอการสอนทุกขั้นตอนจนผู้เรียนสามารถผลิตวิดีโอการสอนด้วยตนเอง แล้วชี้ให้นิสิตส่งวิดีโอที่ผลิตขึ้น ประกวดที่นิทรรศการสื่อการสอนใหม่ (World DIDAC) ซึ่งนิสิตได้รับรางวัลในกิจกรรมดังกล่าว

ข้าพเจ้าแนะนำให้นิสิตทั้งในระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอกที่ข้าพเจ้าได้สอนให้รู้จักกับการขายภาพออนไลน์และได้สอน เทคนิค วิธีการถ่ายภาพ จนนิสิตสามารถขายภาพออนไลน์ได้ และสามารถขายภาพได้ทั่วโลก จากตัวอย่างนิสิตสาขาชีววิทยา ภาพแรกที่ขายได้ ถูกซื้อจากประเทศรัสเซีย

ข้าพเจ้าได้พัฒนานิสิต ให้มีความสามารถในการผลิตวิดีโอการสอนด้วยตนเอง ซึ่งวิดีโอการสอนของนิสิตสามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนของนิสิตในอนาคตได้

ข้าพเจ้าได้พัฒนานิสิตให้สามารถผลิตรายการสารคดีเชิงวัฒนธรรม ที่เป็นกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ลงชุมชน เรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมในชุมชนเพื่อนำเสนอความเชื่อ ประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่นในจังหวัดพะเยา หรือท้องถิ่นของนิสิต แล้วเผยแพร่ผ่านสื่อสังคมออนไลน์

ข้าพเจ้าได้พัฒนานิสิตให้ออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนในเนื้อหาวิชาสาขาของนิสิต โดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ ซึ่งนิสิตจะได้รูปแบบกิจกรรมเพื่อที่จะนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนในอนาคตได้ ภาพตัวอย่างรูปแบบกิจกรรมในรายวิชาการปฏิบัติการใช้เครื่องมือเทคโนโลยีการศึกษา

ข้าพเจ้าได้พัฒนานิสิตด้านการออกแบบการสอนออนไลน์ การสร้างบทเรียนออนไลน์ การผลิตสื่อการเรียนรู้ออนไลน์ เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ ซึ่งนิสิตสามารถผลิตวิดีโอการสอนได้ด้วยตนเอง แล้วนำวิดีโอที่ผลิตขึ้นไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนในบทเรียนออนไลน์ของนิสิต ซึ่งนิสิตเป็นผู้สร้างบทเรียนออนไลน์ด้วยตนเอง ดังนั้นเมื่อนิสิตครูทดลองสอน หรือปฏิบัติการสอน นิสิตครูทุกคนจะมีบทเรียนออนไลน์ในเนื้อหาของตนเองเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน

2.3 เสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้และสนับสนุน การเรียนรู้ของผู้เรียน

ข้าพเจ้าใช้ระบบการจัดการเรียนการสอนและเทคโนโลยีในชั้นเรียนที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความพร้อมและคุณลักษณะของผู้เรียน รวมถึงการเน้นการสร้างบรรยากาศแห่งความสุขระหว่างการจัดการเรียนรู้ โดยองค์ความรู้ด้านการออกแบบการสอน การเรียนรู้โดยใช้วิดีโอเป็นฐาน การเรียนรู้โดยใช้เกม การวิจัยและพัฒนาสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ มาเป็นพื้นฐานในการสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียนและกำหนดบทบาทให้ครูเป็นโค้ช ให้กับผู้เรียนทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน และการนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป โดยมีรายละเอียดดังนี้

ข้าพเจ้าได้ใช้ระบบการจัดการเรียนการสอน (learning management system) และเครื่องมือดิจิทัล รวมไปถึงเทคโนโลยีในชั้นเรียนที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความพร้อมและคุณลักษณะของผู้เรียน เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้เรียนในยุคที่เกิดโรคระบาด COVID-19 ที่ผ่านมามีลักษณะของบทเรียนออนไลน์เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การเรียนรู้ การมอบหมายชิ้นงาน การทำแบบฝึกหัด การทดสอบ การแบ่งปันเอกสารและสื่อการเรียนรู้ การส่งงาน รวมถึงการใช้เทคโนโลยีอื่น ๆ ประกอบ เช่น การใช้แอปพลิเคชันไลน์ในการติดต่อสื่อสาร และการทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันระหว่างผู้เรียนและผู้สอน เช่น ZOOM, MS Team, LINE, Facebook, YouTube, Padlet, Multimeter, coogle, sli.do, Quizz, Nearpod, Google Drive, OneDrive, Google Doc, Google form, QuiverVision, Edpuzzle, Vidyad, Prezi, Spatial, Cospace, Pool, everywhere, Wordwall, Flipgrid, Miro, Liveworksheet, Topworksheet, Quizelize, Quizlet, QuizWhizzer, Classpoint, Thinklink เป็นต้น โดยออกทุกรายวิชาที่ข้าพเจ้าได้รับผิดชอบจะมีบทเรียนออนไลน์ให้นิสิตได้เรียนรู้เป็นทั้งสื่อหลักและสื่อเสริมในการเรียน

ข้าพเจ้าได้สร้างบรรยากาศแห่งความสุขและความสนุกสนานระหว่างการจัดการเรียนรู้ ผ่านกิจกรรม เกม ก่อนเริ่มเรียน มีการให้รางวัล การกระตุ้นให้เกิดการคิดสร้างสรรค์ กิจกรรมกลุ่ม กิจกรรมคู่ การนำเสนอหน้าชั้นเรียน การใช้กระบวนการกลุ่ม เพื่อไม่ให้ผู้เรียนเกิดความเครียดหรือความกังวล ซึ่งทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้เนื้อหาสาระและทักษะปฏิบัติต่าง ๆ ผ่านความเพลิดเพลิน ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายที่ ผู้สอนได้ออกแบบและวางแผนไว้อย่างเป็นระบบที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

ข้าพเจ้าสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนให้เป็นลักษณะของการกำหนดบทบาทให้ข้าพเจ้าเป็นโค้ช (Coach) หรือผู้อำนวยความสะดวก (facilitator) ให้กับผู้เรียนทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน โดยเน้นให้ผู้เรียนมีวิืหาความรู้ในโลกแห่งความรู้อันมากมายมหาศาลที่ไม่อาจเรียนรู้ได้หมด ซึ่งสอดคล้องกับซึ่งในยุคปัจจุบันที่เราได้ก้าวเข้าสู่ยุคดิจิทัล การเข้าถึงข้อมูลความรู้ รวมถึงเรื่องราวต่าง ๆ ที่ผู้เรียนสามารถค้นคว้าเรียนรู้ได้ด้วยตัวเอง โดยข้าพเจ้าได้ปรับบทบาทด้านการจัดการเรียนการสอนของตนเองดังนี้

1. เป็นผู้จัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน
2. เป็นผู้แนะแนวทางการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนได้ค้นคว้าหาความรู้และสร้างความรู้ด้วยตนเองได้เต็มศักยภาพ
3. เป็นผู้เสริมแรงหรือสร้างแรงบันดาลใจ เพื่อให้ผู้เรียนมั่นใจและพัฒนาตนเองเห็นคุณค่าและความหมายของการเรียนรู้
4. เป็นผู้ใช้คำถามหรือปัญหาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาผู้เรียน
5. เป็นผู้ประเมิน ให้ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) เพื่อให้ผู้เรียนทราบผลการเรียนรู้ของตน
6. เป็นผู้เรียนรู้ไปพร้อมกับศิษย์ ในการศึกษาความรู้เรื่องใหม่ ๆ หรือพัฒนานวัตกรรม
7. เป็นผู้ที่ให้ผู้เรียนสามารถติดต่อได้อย่างสะดวก
8. เป็นผู้เสนอแนวทางหรือชี้ช่องทางให้ผู้เรียนได้แก้ปัญหา
9. เป็นผู้วิจัย ศึกษาปัญหาในชั้นเรียนและแก้ปัญหาโดยการทาวิจัยในชั้นเรียนและวิจัยในศาสตร์ของตนเอง

10. เป็นผู้ที่ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล
11. เป็นผู้พร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงและมีความยืดหยุ่นในการจัดการเรียนการสอน
12. เป็นผู้นำทางการเปลี่ยนแปลงในการด้านการจัดการเรียนการสอน

2.4 วัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน พร้อมทั้งให้สามารถข้อมูลป้อนกลับอย่างสร้างสรรค์

ข้าพเจ้าได้สร้างช่องทางและแนวทางในการให้ข้อมูลย้อนกลับกับผู้เรียนด้วยการสื่อสารที่หลากหลายช่องทาง และการประเมินตามสภาพจริงที่เกิดขึ้นทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน โดยข้าพเจ้าได้สื่อสารและให้ข้อมูลแก่นิสิตเพื่อบอกเหตุผลว่าทำไมงานหรือเอกสารที่ส่งมาได้คะแนนเท่าไร พร้อมกับบอกแนวทางในการแก้ไขหรือวิธีการคิด ข้อคิดเห็นและแนวทางในการพัฒนาชิ้นงาน หรือ งานในแต่ละครั้งทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม

ข้าพเจ้าได้ใช้เทคโนโลยีในการให้ข้อมูลย้อนกลับอย่างสร้างสรรค์แก่ผู้เรียนในกรณีที่มีข้อจำกัดในการเรียนแบบเผชิญหน้าโดยเฉพาะในช่วงของการระบาดของโควิด 19 ข้าพเจ้าได้บันทึกวิดีโอให้ผลป้อนกลับผู้เรียน โดยข้าพเจ้าเปิดไฟล์เอกสารที่นิสิตส่งมา พร้อมกับบันทึกหน้าจออธิบายตรวจงานนิสิตว่ามีส่วนที่ผิด หรือ ส่วนที่อธิบายยังไม่ชัดเจนและให้แนวทางในการพัฒนาต่อไป เพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาได้ตามความต้องการ และยังสามารถเห็นตัวอย่างงานของเพื่อนร่วมเรียนได้ รวมไปถึงวิดีโอเฉลยแบบฝึกหัดในแต่ละกิจกรรม รวมถึงการใช้ Video call แบบเผชิญหน้า (Face to face) การสื่อสารผ่านข้อความทางแอปพลิเคชัน LINE หรือ Messenger เป็นต้น

ข้าพเจ้าการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถตรวจสอบผลการเรียนรู้รายบุคคลได้อย่างเปิดเผย โดยข้าพเจ้าสามารถชี้แจงที่มาของคะแนนในแต่ละส่วนรวมทั้งเกณฑ์พร้อมกับหลักฐานการประเมินที่ชัดเจน พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะและวิธีการในการปรับปรุงเพื่อการพัฒนาศักยภาพของ ผู้เรียนได้โดยเน้นการสื่อสารเชิงบวกและการให้กำลังใจเป็นสำคัญรวมถึงการให้รางวัลกับผู้เรียน

องค์ประกอบที่ 3 ค่านิยม (Values)

3.1 การพัฒนาตนเองในวิชาชีพอาจารย์ อย่างต่อเนื่อง

ข้าพเจ้าเป็นพี่เลี้ยงและผู้นำในการพัฒนาวิชาชีพอาจารย์วิทยาลัยการศึกษา และต่างคณะในการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มีส่วนร่วมและอุทิศตนให้กับ การพัฒนาวิชาชีพอาจารย์ ภายนอกองค์กร เช่น ศึกษาธิการจังหวัดพะเยา สมาคมอีเลิร์นนิ่งแห่งประเทศไทย หรือเป็นผู้ชี้แนะเชิงนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาวิชาชีพในระดับประเทศ

ข้าพเจ้าได้เข้าร่วมการฝึกอบรมระยะสั้น การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ การฟังการบรรยายเสวนา การเข้าร่วมการประชุมวิชาการทั้งในระดับชาติและนานาชาติ เพื่อ Up-Skill Re-Skill และ New-Skill เพื่อการพัฒนาตนเองทางด้านวิชาการ แล้วนำความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ที่ได้รับมาพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้และพัฒนาการจัดการเรียนรู้ นำไปใช้ในการ สร้างสรรค์ผลงานทางวิชาการ รวมถึงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และถ่ายทอดสู่ผู้เรียน เพื่อนร่วมงาน และ เพื่อนร่วมวิชาชีพ

ข้าพเจ้าได้ดำเนินการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่องและได้เผยแพร่ผลงานวิจัยเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนโดยการตีพิมพ์เผยแพร่บทความวิจัย บทความวิชาการทั้งในระดับชาติและระดับนานาชาติ (ภาคผนวก)

ข้าพเจ้านำองค์ความรู้และความเชี่ยวชาญในศาสตร์ของตนเองเพื่อนำไปใช้การพัฒนาวิจัยและนวัตกรรม การเรียนรู้ และนำไปใช้ในการบริการวิชาการและการเผยแพร่ผลการวิจัยสู่การนำไปใช้ในทั้งระดับสถานศึกษาทั้งในโรงเรียนและมหาวิทยาลัยต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางให้กับบุคลากรทางการศึกษาได้ต่อยอดการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ของตนเอง เช่น การพัฒนารูปแบบการออกแบบการสอน เพื่อให้ครูได้รูปแบบการสอนของตนเอง รวมไปถึงการพัฒนาวิดีโอการสอน บทเรียนออนไลน์ สื่อมัลติมีเดียเพื่อการเรียนรู้ที่ครูสามารถสร้างขึ้นได้ด้วยตนเองและทำไปทดลองใช้กับนักเรียนผ่านกระบวนการวิจัย ซึ่งมีหลักฐานเชิงประจักษ์ คือ ผลการสร้างนวัตกรรมด้านการจัดการเรียนการสอนของครู ผู้สอน อาจารย์ รวมถึงสถานศึกษา โรงเรียนได้รับรางวัลระดับชนะเลิศระดับจังหวัด และระดับภาคและระดับประเทศ เช่น รางวัล นวัตกรรมการศึกษาเพื่อพัฒนาการศึกษา (Innovation For Thai Education: (IFTE)) รางวัล (Team For Education: IFTE)) และรางวัลทรงคุณค่า OBEC AWARDS เป็นต้น

3.2 ธำรงไว้ซึ่งจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพอาจารย์

ข้าพเจ้ารัก ศรัทธา ซื่อสัตย์สุจริต รับผิดชอบต่อวิชาชีพครู และเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพ มีวินัยในตนเอง พัฒนาตนเองด้านวิชาชีพ วิชาการ บุคลิกภาพ และวิสัยทัศน์ ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทาง เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองอยู่เสมอ มีความรัก เมตตา เอาใจใส่ ช่วยเหลือ ส่งเสริม ให้กำลังใจแก่ศิษย์อย่างเต็มกำลังความสามารถด้วยความเสมอภาค ใสใจ มองอนาคตให้กับลูกศิษย์ เป็นแบบอย่างให้ลูกศิษย์ได้ยึดถือเป็นที่พึ่ง ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ทักษะ และนิสัยที่ถูกต้องดีงามแก่ศิษย์และผู้รับบริการ ตามบทบาทหน้าที่อย่างเต็มความสามารถด้วยความบริสุทธิ์ใจ ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ ไม่กระทำความผิดปฏิบัติต่อความเจริญทางกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์ และสังคมของศิษย์และผู้รับบริการ ให้บริการด้วยความจริงใจและเสมอภาค โดยไม่เรียกรับหรือยอมรับผลประโยชน์จากการใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบ

ข้าพเจ้าเข้าร่วมกิจกรรม ให้ความร่วมมือและส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรวิชาชีพครู การพัฒนาวิชาชีพครู ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย พัฒนา ปรับตัว วิเคราะห์แนวโน้ม วางแผนและดำเนินการเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างเต็มความสามารถให้ทันกับยุคเทคโนโลยีที่เปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว

รายการอ้างอิง

- Branch, R. M. (2009). *Instructional design: The ADDIE approach* (Vol. 722). Springer Science & Business Media.
- Niess, M. L. (2011). Investigating TPACK: Knowledge growth in teaching with technology. *Journal of Educational Computing Research*, 44(3), 299-317.
- Richey, R. C. (2000). *The Legacy of Robert M. Gagne*. ERIC.